Cena 60 hal.

"Nowy Dziennik" wychodzi z wyjątkiem [illegible] — [illegible] w poniedziałki.

ADRES redakcyi i administracyi: Kraków ul. Stradom l. 18.

Telefon 279; w nocy 1558. Rękopisów nie zwraca się.

KONTO czek P. K. O. Nr. 141.128. Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 60 hal.

Prenumerata w Krakowie [illegible]

[illegible]

Rok III. | Kraków, czwartek 1 stycznia 1920 | Nr. 1

Zielona Wyspa.

Kraków, 31 grudnia.

(g) Od czasu do czasu rozświetla jakaś błyskawica sytuacyę w potężnem imperyum brytyjskiem, a wówczas Europa bliższą poświęca uwagę i sprawom wewnętrznym Albionu, wróży mu lepszą lub gorszą przyszłość, daje angielskim mężom stanu mniej lub więcej mądre rady, które ci chowają w zanadrze, załatwiając się zresztą „po swojemu" z piekącymi problemami państwa. [illegible]emi są kwestye narodowościowe [...]iej Brytanii.

Trzy „małe" narody (czytaj: słabe, po liczbą są wcale pokaźne) a to Hindusi, Egipcyanie i Irlandczycy, od szeregu pokoleń prowadzą zażartą walkę o wyswobodzenie się z pod jarzma brytyjskiego. Świat od czasu do czasu dowiaduje się szczegółów tej walki, najczęściej po dokonanym gdzieś w Dublinie, Kairze lub Bombaju zamachu, lub gdy w parlamencie angielskim, który o tych sprawach zwykł jest mówić bardzo szczerze i otwarcie, jakaś interpelacya lub mowa wyciąga jedną z tych kwestyj na porządek dzienny. Wojna, rzecz jasna, sytuacyę w tych centrach zapalnych [illegible] angielskiego znacznie zaostrzyła. Wszak hasło samostanowienia i wyzwolenia małych narodów, tak często głoszone przez polityków Anglii i koalicyi, musiało dotrzeć i do najdalszego [...]ka Zielonej Wyspy, Pendżabu i [...]. Nacyonaliści indyjscy, egipscy i [...]dzcy wzięli sobie też przykład od [m]ałych (teraz już przeważnie wielkich) narodów europejskich i energiczną rozpoczęli walkę o niepodległość swej ojczyzny. Formy takiej walki są nam dobrze znane. Jest ona konspiracyjną, a jej głównymi środkami są zamachy...

Na wicekróla Irlandyi, lorda Frencha, dokonano onegdaj powtórnie zamachu w Dublinie. I tym razem wyszedł on cało, ale spiskowcy i strat jego ponieśli ofiary w ludziach. Drugi w przeciągu 14 dni zamach na gubernatora Irlandyi oraz wszystkie inne wiadomości, jakie stamtąd do nas dochodzą, wskazują na to, że położenie w Irlandyi jest bardzo poważne. Nie po raz pierwszy zresztą. Od 70-tych lat ub. stulecia kwestya irlandzka nie przestała zaprzątać umysłów polityków angielskich, od Williama Gladstonea począwszy aż do Asquitha i Lloyda Georgea. Naród irlandzki należy do tych narodów, które w XIX w. „zbudziły" się ze snu długiego i coraz śmielej, coraz głośniej dopominają się o swoje prawa narodowe, o prawo do zupełnej niepodległości.

Z kwestyą tą nie uporał się jeszcze żaden dyplomata angielski. Wspomniany Gladstone, ojciec liberałów angielskich, wniósł dwa razy (w r. 1886 i 1892) projekt autonomiczny dla Irlandyi, tzw. „Governent of Ireland Bill". W r. 1912 i 1414 projekty te, odpowiednio rozszerzone i znane pod nazwą „Homerule'a", znowu weszły na porządek obrad parlamentu angielskiego. Za każdym razem nie uzyskały one odpowiedniej większości.

Bo też trudności należytego rozwiązania problemu irlandzkiego są niepomierne. W Irlandyi mieszka ludność niejednolita. Obok Irlandczyków wyznania katolickiego, mieszkają w 6 północno-zachodnich hrabstwach Irlandyi tzw. Ulsterczycy lub orangiści, potomkowie kolonistów szkockich, wyznania protestanckiego. Ci ostatni są za unią z protestancką Anglią i sprzeciwiają się gwałtownie — z bronią w ręku — wszelkim próbom nadania Irlandyi autonomii lub niepodległości. Za Ulsterczykami stoi przeważająca większość Anglików, którzy, będąc sami protestantami, nie chcą pozwolić na wydanie ulsterskiej mniejszości protestanckiej w ręce katolickiej większości irlandzkiej. Irlandczycy zaś o podziale Irlandyi ani słyszeć nie chcą a pozatem dziś już autonomii (w przeciwieństwie do okresu przedwojennego) wcale się nie zadowalają. Sinnfeinerzy, tak się bowiem nazywają nacyonaliści irlandzcy, mają za sobą, jak tego okazały dowodnie ostatnie wybory, cały naród i jak znowu z ostatnich zamachów wnosić można, zmobilizowali obecnie wszystkie siły narodu do walki o niepodległość, nie oglądając się na żadne skrupuły.

Rząd angielski, aczkowiek sprawę Irlandyi traktuje bardzo poważnie, myśl niezależnej republiki irlandzkiej wyłącza poza nawias wszelkiej dyskusyi. W dniu 21 grudnia wniósł Lloyd George w Izbie gmin nową ustawę „Homerule'a", według której Irlandya otrzymuje daleko idący samorząd i utworzone zostaną dwa parlamenty, jeden dla Irlandyi, drugi dla Ulsteru. Jako wspólne dla całego państwa sprawy ustawa wymienia tylko: sprawy wojny i pokoju, sprawy zagraniczne, wojskowe i handlu zagranicznego. Ustawa ta nie odbiega daleko od wszystkich poprzednich projektów „Homerule'a", z tą jedynie różnicą, że prawa ludności Ulsteru zabezpiecza przez utworzenie odrębnego parlamentu dla tej prowincyi.

Niewiadomem jeszcze jest, jakie stanowisko wobec tej nowej ustawy zajmują Sinnfeinerzy. Zamachy na marszałka Frencha nie dowodzą bynajmniej, że Irlandya zgadza się na autonomię Lloyda Georgea. Ale szanse uzyskania przez nią zupełnej samodzielności są w obecnej sytuacyi politycznej dość małe. Nawet sojusz z Labour Party, o którym donoszą pisma angielskie, nie przyniesie Irlandczykom niepodległości, gdyż angielska partya robotnicza także sprzeciwia się zupełnemu oderwaniu Irlandyi od Anglii, i zgadza się co najwyżej na projekt Bernarda Shawa (który jest Irlandczykiem) utworzenia federacyi z Angli, Walii, Szkocyi i Irlandyi.

[Cle]menceau o Galicyi wschodniej i o Rosyi sowieckiej.

„[Po]lacy muszą utrzymywać straż przeciwko bolszewizmowi".

Wiedeń. PAT. Według nadeszłych tu sprawozdań z Paryża z dnia 26/12. w mowie [wy]głoszonej w Izbie w odpowiedzi na [inter]pelacyę Cachina, oświadczył Cle[menc]eau między innemi co następuje. [Co się ty]czy Galicyi wschodni[ej, to] następcy p. Paderewskiego w Paryżu, polskiemu delegatowi p. Patkowi przyrzeczenie, że sprawa wschodnio galicyjska będzie jeszcze raz omawianą na konferencyi. Clemenceau dodał też, że przeparł to przyrzeczenie w Londynie. Nowy tekst co do Galicyi wschodniej został konferencyi przedłożony i przez nią przyjęty. W tem miejscu mowy przerywa Barthou i zapytuje, czy w Londynie nie mówiono nic o Rosyi. Clemenceau odpowiada: Nie zawrzemy z Rosyą sowiecką żadnego pokoju, ani nie będziemy z nią prowadzili. Pos. Varenne woła: Pozostajemy więc z Rosyą sowiecką w stanie wojennym? Clemenceau odpowiada na to, że Francya podobnie jak i Anglia nie może ponosić kosztów dalszej czynnej akcyi wojennej przeciwko Rosyi sowieckiej. Z tego powodu zgodzono się Rosyę sowiecką otoczyć drutem kolczastym. Chcemy — powiedział Clemenceau — przeszkodzić bolszewizmowi rosyjskiemu, by przerzucił się na Europę. Ruch ten ociekający krwią oddziela obecnych władców narodu rosyjskiego od republiki rosyjskiej. Otoczono Rosyę sowiecką zewsząd drutem kolczastym, należy jednak baczyć, by Niemcy przez ten drut się nie prześlizgnęły. Polacy muszą utrzymywać straż przeciwko bolszewizmowi. Armia polska liczy około pół miliona żołnierzy, Czechosłowacy rozporządzają 150.000 dobrze uzbrojonych żołnierzy, nadto liczyć należy także na Rumunię, z którą doszło się po przezwyciężeniu niektórych trudności do porozumienia i pełnego zaufania. W końcu pozostają Jugosłowianie, ich spór z Włochami oznaczałby zagiew dla Europy, gdyby na szczęście nie znajdowali się Włosi i Jugosłowianie na drodze do porozumienia. Nitti pragnie porozumieć się z Serbami.

Przed doniosłemi naradami w Paryżu.

L. Wiedeń. (Telef.) Telegr. Komp. donosi z Paryżu: Z początkiem stycznia zbiorą się w Paryżu ministrowie państw zjednoczonych i sprzymierzonych aby podjąć pracę konferencyi pokojowej. Posiedzenia rozpoczną się 6. lub 7. stycznia. Na porządku dziennym są narady w sprawie Turcyi, przyszłości Konstantynopola, otwarcia Dardaneli, kwestya Adryatyku i pokoju z Węgrami. Będzie również omawianem położenie w Rosyi i środkowej Europie. Ratyfikacya traktatów pokojowych oczekiwana jest na połowę stycznia 1920 r.

Pierwsze posiedzenie 5. stycznia.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża: »Temps« dowiaduje się, że Lloyd George przecież przyjedzie do Paryża, że więc nowa konferencya odbędzie się nie w Londynie, jak z pewnej strony twierdzono. Pierwsze posiedzenie tej nowej konferencyi jest projektowane na 5 stycznia.

Sprawa bałtycka na Radzie Najwyż.

L. WIEDEŃ. (Telef.). Wied. B. kor. donosi iskrowo z Paryża: Rada Najwyższa zajmowała się położeniem w krajach bałtyckich. Skonstatowano, że ewakuacya tych obszarów z wojsk niemieckich została już w zupełności przeprowadzoną.

Rozdział złota rosyjskiego.

L. WIEDEŃ. (Telefonem). Z Helsingforsa donoszą, że przedmiotem obrad konferencyi w Dorpacie jest także rozdział zasobu złotych rubli pomiędzy pojedyncze państwa. Z 1800 milionów złotych rubli otrzymała Estonia 10 milionów.

Interpelacya w sprawie pogromu kijowskiego.

Londyn. (Tel. wł.) Poseł Swan zainterpelował w Izbie niższej rząd angielski, czy posiada on jakiekolwiek wiadomości o pogromie, który odbył się w Kijowie między 18 — 20 paź. dziernika. Bonar Law oświadczył, iż rząd angielski otrzymał sprawozdanie, potwierdzające fakt podany w interpelacyi. Zastępca rządu angielskiego został wezwany do przysłania szczegółowego sprawozdania o pogromach w Rosyi południowej, zaś misyi wojskowej poruczono uczynić wszystko możliwe, by przeszkodzić ekscesom

Ogłoszenie korespondencyi Wilhelma z carem Mikołajem.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. dono[si z] Paryża wedle paryskiego »Journala«, kt[óry] zapowiedział od 1 stycznia ogłoszenie p[ry]watnej korespondencyi Wilhelma II z [ca]rem Mikołajem, że dotyczące inform[acye] pochodzą od amerykańskiego dziennik[arza] Rosyanina Izaaka Don Lewina. [Lew]in 1918 przebywał w Moskwie. Gdy [Mi]kołaja zamordowano w Jekater[ynburgu] znaleziono między jego papierami [listy Wil]helma II i skonfiskowano je. L[...] lił wówczas Lewinowi odfotogr[afować] listy.

O wydanie Wilhelma.

WARSZAWA. PAT. Radio z Lyonu: »Echo de Paris« donosi, że w czasie ostatnich narad londyńskich, rządy angielski i francuski zadecydowały żądać wydania byłego cesarza Wilhelma z chwilą wejścia w życie traktatu pokojowego. Na życzenie Francyi ma być również wydany były następca trona.

Sojusz belgijsko-francuski.

PARYŻ. PAT. Radio warszawskie. Pisma belgijskie donoszą, że dawny poseł, a obecny ambasador belgijski w Paryżu upoważniony został do prowadzenia rokowań w sprawie zawarcia sojuszu belgijsko-francuskiego nietylko w dziedzinie militarnej lecz także w kwestyach dotyczących Luksemburga.

Przegląd polityczny.

Przed zawarciem pokoju z Turcyą.

Według doniesienia z Paryża, które umieszczamy w dzisiejszym numerze jedną z najważniejszych spraw, nad którą obradować będą z początkiem stycznia ministrowie spraw zagranicznych koalicyi w Paryżu, będzie traktat pokojowy z Turcyą. Wszystko wskazuje na to, że tym razem pokój z Turcyą jest już naprawdę **b l i z k i.** Ma to dla Żydów ze względu na Palestynę ogromne znaczenie.

Szczegóły traktatu pokojowego z Turcyą nie są jeszcze znane i zdaje się, iż między państwami koalicyi nie nastąpiło jeszcze w tym kierunku zupełne porozumienie. Sporne są w szczególności kwestye Konstantynopola, cieśniny dardanelskiej, Armenii i sprawa granic samodzielnego państwa tureckiego, które po rozbiorze Turcyi w jakiejś formie ma dalej istnieć. Natomiast w sprawie Syryi i Palestyny pogodziły się już — jak o tem w ostatnich dniach ponownie donieśliśmy — oba interesowane państwa, Anglia i Francya.

Po oświadczeniach Lloyda Georgea w kwestyi tureckiej jest, jak donosi »Secolo« z Londynu, prawdopodobnem, że Turcya europejska łącznie z Konstantynopolem i cieśniną dardanelską oddana zostanie w zarząd **L i d z e N a r o d ó w.**

Także grecki prezydent ministrów **V e n i z e l o s** oświadczył w rozmowie ze sprawozd. »Petit Parisien«, że nie jest tajemnicą, iż mocarstwa mają zamiar nad Konstantynopolem i Dardanelami ustanowić mandat **m i ę d z y n a r o d o w y.** Cały świat, powiada Venizelos, zgodny jest w tem, że straż nad cieśninami morskiemi [illegible] się oddać w inne ręce. Venizelos jest [illegible], że pokój z Turcyą wkrótce zostanie [za]warty, przyznaje jednak, że stosunki tu[tejsze] utrudnią w pewnej mierze ratyfikację traktatu pokojowego.

Także »Eclair« potwierdza, że podczas [narad] w Anglii uchwalono odebrać Turcyi [straż]ę nad Dardanelami i oddać ją tylko [państ]wom europejskim.

[S]prawa mandatu nad **A r m e n i ą** jest [w]ciąż niejasną. Z Waszyngtonu [donoszą], że były dyktator żywnościowy [Hoove]r w sprawozdaniu o sytuacyi w [Armenii] oświadczył się **p r z e c i w** objęciu [przez St.] Zjednoczone mandatu nad Armenią. Hoover daje do poznania, że Francya i Anglia podzieliły między siebie bogate plantacye bawełny w Mezopotamii, pokłady miedzi w Syryi i nafty nad brzegiem Morza Czarnego. Armenia zaś, którą się chce oddać St. Zjednoczonym jest — jak twierdzi Hoover — w przeciwieństwie do tych krajów obszarem **u b o g i m.**

Armenia odgrywa główną rolę w akcyi **n a c y o n a l i s t ó w t u r e c k i c h.** Jak donosi »Temps«, odbył się w Erzerum [no]wy kongres separatystyczny pod przewodnictwem Mustafy Kemal Paszy, inicyatora ruchu powstańczego w Małej Azyi. [K]ongres powziął następujące uchwały: 1. [O]pór wszelkimi środkami przeciw zmianie [k]onstytucyi państwa. 2. Przeszkodzenie w [u]tworzeniu autonomicznej Armenii. 3. Nie[u]znawanie autorytetu żadnego rządu, który nie potwierdzi uchwał Kongresu.

Równocześnie połączyli się powstańcy tureccy z Tatarami Aserbaidżanu i plemionami kurdyjskiemi, ażeby napaść na Armenię. Zastępca prezydenta ministrów republiki armeńskiej donosi o tem w telegramie delegacyi armeńskiej w Paryżu, którą wzywa do uproszenia konferencyi pokojowej o natychmiastowe wysłanie wojsk koalicyjnych do Armenii.

Obecny rząd w Konstantynopolu czyni już też przygotowania do podpisania traktatu. Wielki wezyr turecki polecił prezydentowi tureckiej delegacyi pokojowej Tewfikowi [Pa]szy przyspieszenie prac wstępnych. W [ko]łach dyplomatycznych w Paryżu sądzą, że komisarze koalicyi w Konstantynopolu zawiadomili wielkiego Wezyra o mającem wkrótce nastąpić zawarciu pokoju z Turcyą.

Grecy domagają się przyznania im Konstantynopola.

WARSZAWA. PAT. Radio z Nauen. Jak donoszą z Nauen domagają się greckie [ko]ła polityczne, aby Konstantynopol został [pr]zyznany Grecyi, jeżeli nie zatrzyma go [Tu]rcya.

[Ku]pujcie Pożyczkę Państwową

Zaostrzenie się kwestyi irlandzkiej.

Sinnfeinerzy irlandzcy odrzucają angielski projekt autonomii Irlandyi.

WIEDEŃ. PAT. Tel. Comp. donosi z Londynu. Dzienniki podają z Dublina, że sinnfeinerzy ogłosili manifest, w którym **o d r z u c a j ą** wszelkiego rodzaju koncesye czynione przez jakikolwiek rząd angielski i powtarzają swoje żądania co do niezawisłej republiki irlandzkiej.

Nie zamach, lecz „strzelanina“ w Dublinie.

LONDYN. PAT. Biuro Reutera. Dalsze doniesienia z Dublina podają w przeciwieństwie do pierwszych sprawozdań, że przy onegdajszej strzelaninie koło mieszkania wicekróla Frencha nie szło o zamach na niego. W parku Feniksa obok mieszkania wicekróla rozległy się jakieś strzały. Wówczas wybiegł oficer z pewną ilością żołnierzy z mieszkania wicekróla, ażeby zbadać przyczynę strzałów. Oficer ów został w parku zastrzelony. Czterech oficerów zostało przychwyconych w chwili, gdy chcieli opuścić park.

Wojna o Irlandyę?

L. WIEDEŃ. (Telef.). »Nouvelle Kor.« donosi z Berna szwajcarskiego: Londyńskie »Daily News« podaje wiadomości o naradach w amerykańskiej komisyi senatu dla spraw zagranicznych. Irlandczycy zażądali wyasygnowania kredytów dla rzeczypospolitej irlandzkiej. Na zapytanie, czy życzy sobie z powodu Irlandyi wojny angielsko-amerykańskiej, odpowiedział pewien deputowany: Tak, gdyż byłaby to wojna o sprawiedliwość.

Anglia a Indye.

WARSZAWA. »Przegląd Wieczorny« donosi z Londynu: Król angielski wystosował proklamacyę do wice-króla Indyi i do maharadżów, stojących na czele narodu indyjskiego tej treści:

Ogłasza się imieniem króla angielskiego i cesarza Indyi powszechną amnestyę dla narodów indyjskich, dotyczącą wszystkich przestępców politycznych.

Nowa konstytucya indyjska opierać się odtąd będzie na nowoutworzonej »Izbie książąt«.

W proklamacyi znajduje się zarazem zapowiedź, że niebawem uda się do Indyi książę Walii, aby imieniem króla Anglii i cesarza Indyi przewodniczyć w tej nowoutworzonej Izbie, a zarazem przeprowadzić faktycznie nową konstytucyę w kraju. (O tem już onegdaj donieśliśmy. — Red.).

Anglia i St. Zjednoczone a Liga narodów.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Londynu: Lloyd George mówił onegdaj o sprawie Ligi narodów i wywodził, że nie jest to niesprawiedliwością, jeżeli Stany Zjednoczone mają tylko jeden głos doradczy, podczas gdy państwo brytyjskie posiada 6 głosów. Poszczególne części państwa brytyjskiego są niezawisłemi państwami. Australia straciła tylu poddanych, co Stany Zjednoczone. Przy ustaleniu liczby głosów dla Ligi narodów postępowano w myśl zasady sprawiedliwości.

O rychłe zawarcie pokoju z Turcyą.

L. WIEDEŃ. (Telef.). Szwajcarska Agencya tel. donosi z Paryża: Dalsze zwlekanie zawarcia pokoju z Turcyą oznacza katastrofę. Ruch nacyonalistyczny w Turcyi stale potężnieje. Wzmocniło go lądowanie Greków w Smyrnie i zachowanie się Greków i Armeńczyków w okupowanych obszarach. Nacyonaliści posiadają dość siły, aby usunąć obecny rząd turecki, a także sprostać 80.000 Grekom w wilajecie smyrneńskim. Wszyscy Europejczycy opuścili Damaszek z obawy przed masakrami.

Włochy i Francya.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. podaje z Paryża: »Eclair« zajmuje się szczegółowo księgą **ż ó ł t ą**, wydaną przez francuskie ministerstwo spraw zagranicznych. Dziennik stwierdza, że z księgi tej wynika, iż Włochy jeszcze w roku 1902 przyjęły na siebie zobowiązanie, iż nie będą uczestniczyły w żadnym ataku na Francyę.

Włosi przeciw austryackiemu związkowi celnemu.

WIEDEŃ. PAT. Biuro korespondencyjne donosi z Rzymu: Wszystkie dzienniki włoskie protestują żywo przeciwko oświadczeniu lorda Curzona, że W. Brytania zamierza z części dawnej monarchii austro-węgierskiej stworzyć związek celny.

Także socyaliści włoscy przeciw wyrokom węgierskim.

Wiedeń. (B. K.) Korespondencya „Herzog“ donosi, że bu[r]mistrzowie Medyolanu, Bolonii, Reggi[o] Emilii, jakoteż delegaci organizacyi robotniczych miasta Rawenny, którzy odprowadzają dzieci wiedeńskie do Włoch, wnieśli przed swoim wyjazdem protest do rządu węgierskiego i tamtejszej misyi włoskiej, w którym domagają się natychmiastowego zastanowienia krwawych presyj i prześladowania proletaryatu węgierskiego.

Anglia dla niem. Austryi.

L. WIEDEŃ. (Telefonem.) Dziś przybył tu sir William Beveric[ge] b. członek angielskiego Urzędu żywnościowego, który ma zamiar zapoznać się bliżej ze stosunkami panującymi w Austryi, szczególnie na polu aprowizacyi. Dziś odbył on z przedstawicielami banków wiedeńskich wstępną konferencyę informacyjną, tyczącą się ewentualnych kredytów żywnościowych dla Austryi.

Ułatwienie ruchu handlowego między Ameryką a Europą.

WIEDEŃ. PAT. Biuro korespondencyjne podaje za biurem prasowem Radio z Waszyngtonu, że projekt ustawy, upoważniający do stworzenia korporacyi celem sfinansowania amerykańskiego handlu eksportowego został podpisany. Korporacye będą mogły nietylko załatwić zwykłe interesy towarowe, lecz także udzielać kupcom kredytu pieniężnego pod nadzorem Federal Reserve Board. Jak sądzę, umożliwi ta ustawa utworzenie olbrzymiej korporacyi, operującej setkami milionów dolarów, która uskuteczni odnowienie Europy produktami amerykańskich fabryk.

Terroryści w Ameryce.

L. WIEDEŃ. (Telef.). Z Berna szwajcarskiego donoszą: Gazety nowojorskie poświęcają obszerne artykuły sprawie wykrycia terorystów i ich planów na wieczór Bożego Narodzenia. Rewizya w otoczonym przez policyę rosyjskim domu ludowym wykryła bomby i elektryczne maszyny piekielne z urządzeniem zegarowem. Teroryści liczyli, że uda im się wywołać panikę i obwalić rząd sowietów. W dziennikach umieszcza policya duże inseraty: »Baczność na czerwone przesyłki świąteczne«.

Wrzenie i w Japonii.

L. **Wiedeń.** (Telef.) Szwajcarska Agencya Telegr. donosi z Tokio. Położenie w Japonii przedstawia się poważnie. W okręgach przemysłowych szerzą się strajki. Wśród żołnierzy kolportują w wielkich ilościach rewolucyjne proklamacye.

Stan oblężenia w Bułgaryi.

L. **Wiedeń.** (Telefonem) Przez Klausenburg donoszą z Sofii, że w Bułgaryi wybuchł z powodu ogólnej drożyzny środków żywności i odzieży powszechny strejk. Rząd proklamował w całym kraju **s t a n o b l ę ż e n i a.**

Zastanowienie ruchu kolejowego także w Jugosławii?

WIEDEŃ. PAT. »Neue Freie Presse« donosi, jakoby rząd jugosłowiański ze względu na brak węgla miał zastanowić ruch kolejowy od 28 grudnia do 4 stycznia. Potwierdzenia tej wiadomości dotychczas niema.

Gen. Henrys nie został odwołany?

WARSZAWA. »Przegląd Wieczorny« donosi: Ze źródła wiarogodnego zapewniają nas, że wszelkie pogłoski o odwołaniu gen. Henrysa są conajmniej przedwczesne. Pogłoski o mianowaniu na jego miejsce gen. Mordacqua są zupełnie nieuzasadnione.

O wiceministra skarbu.

WARSZAWA. »Kuryer Poranny« donosi: Komunikują nam, że największe [szanse] na objęcie stanowiska wicemini[stra] skarbu ma p. Jerzy Michalski, dyre[ktor] Banku krajowego we Lwowie, b. pro[fesor] skarbowości na uniwersytecie lwowskim.

Komunikat sztabu generalnego.

WARSZAWA. PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 29/12: Front litewsko białoruski: Silne wypady nieprzyjacielskie w okolicy Dzisny i na południe od Homla zostały odparte. Atak nieprzyjacielski na wieś Starkowo [n]a północ od Bobrujska i równoczesny atak wzdłuż mohylewskiej szosy nie miał powodzenia. Na odcinku poleskim artylerya nasza skutecznie ostrzeliwała pozycye nieprzyjacielskie pod Skrygałowem i Chu[...]naja. Front wołyński: Bez zmiany.

WARSZAWA, PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 30 grudnia. Front litewsko-białoruski. Próby sforsowania Dźwiny przez nieprzyjaciela w okolicy Leonpola i ujścia rzeki Uszatc zostały przez nasze oddziały udaremnione. Oddziały bolszewickie, które przeprawiwszy się przez Berezynę, zaatakowały Nowosiołki zostały po dłuższej walce z powrotem [od]rzucone na wschodni brzeg rzeki. Na [od]cinku poleskim ataki nieprzyjacielskie [na] Młynek i Końkowice zostały z dużemi stratami dla nieprzyjaciela odparte. Front wołyński. Spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller pułkownik.

Komunikat bolszewicki.

L. WIEDEŃ. (Telefonem). Tel. łakr. z Moskwy: Komunikat bolszewicki z 28 grudnia: Nad Narwą zaciekłe walki. Pod Kijowem wzięliśmy miejscowość Olszanicz. Niedaleko Kremeńczuga przekroczyliśmy Dniepr. Na wschodniej części frontu południowego posunęliśmy się naprzód 40 wiorst na płd. od Ługańska. Na froncie wschodnim dalsze postępy.

Przygotowania do akcyi ratunkowej na rzecz żydostwa rosyjskiego.

PARYŻ. (Tel. wł.) (Spóźnione). Między 21 a 28 listopada odbył się cały szereg posiedzeń delegacyj rosyjskich przy Komitecie Delegacyj żydowskich w Paryżu. W posiedzeniach tych brali także udział Nahum Sokołow i Mockin. Przewodniczył M. Alejnikow. Omówiono sprawę akcyi na rzecz żydostwa w b. Rosyi. Po wysłuchaniu całego szeregu referatów o obecnem położeniu Żydów w Rosyi, uchwalono m. i. co następuje: 1) Delegacye żydowsko rosyjskie witają z uznaniem uchwałę Komitetu Delegacyj żydowskich co do jego udziału w komisyi, wysłanej przez różne organizacye żydowskie do Ukrainy, celem zbadania pogromów. 2) Delegacye proszą Komitet o przedsięwzięcie środków, celem wydelegowania podobnych komisyj do miejscowości, obsadzonych przez wojska Denikina. 3) Delegacye upraszają komitet, by wpłynął w kierunku wysłania oficyalnej komisyi z ramienia jednego z wielkich mocarstw do Rosyi denikinowskiej, celem zbadania pogromów. 4) Delegacye powtórnie wzywają żydostwo amerykańskie, by natychmiast wysłało komisyę do Rosyi południowej celem niezie-

nia pomocy tamtejszym ofiarom, dodawia otuchy tamtejszej ludności żydowskiej i udzielenia moralnego poparcia w walce przeciw pogromom.

Pozatem uchwalono założenie biura prasowego i zamianowania specyalnego przedstawicielstwa delegacyj Żydów rosyjskich w Konstantynopolu, celem utrzymywania stałego kontaktu między Rosyą południową a Paryżem.

Wszystkie rezolucye przesłane zostały Komitetowi Delegacyj żydowskich do zatwierdzenia.

WARSZAWA. Z inicyatywy przedstawiciela skandynawskiego komitetu ratunkowego p. Spiewogla odbyła się onegdaj międzypartyjna konferencya z udziałem przedstawicieli różnych organizacyj zawodowych i ratunkowych w sprawie utworzenia wspólnej organizacyi, celem nadania bardziej konstruktywnego charakteru rozdziałowi pieniędzy zagranicznych. W konferencyi brali udział przedstawiciele Organizacyi syońskiej w Polsce »Mizrachi«, »Achduth Israel« »Agudath Jeszurun«, »Ceirei syon«, »Szlome Emune«, »Poale Syon« neo asymilatorów, niezależnych obu związków rzemieślników, związku kupców związku drobnych handlarzy, jakoteż posłów Grünbauma, Hartglassa, Farbsteina i dra Schippera. Konferencyę zagaił dr. Poznański, poczem referował p. Spiewogel. Po dłuższej dyskusyi przyjęto rezolucyę pos. Grünbauma z poprawką p. Mszemińskiego: Zostaje utworzony komitet organizacyjny, w którym każda partya polityczna i instytucya centralna będzie zastąpioną przez jednego przedstawiciela. W sprawach zasadniczych należy zwołać plenum przy udziale 2 reprezentantów z każdej partyi.

Odezwa posłów żyd. w sprawie przymusowego spoczynku niedz.

M. WARSZAWA. (Telef.). Dzisiejszy »Jud. Volks« ogłasza odezwę posłów żydowskich do ludności żydowskiej w Polsce w sprawie uchwalonego przez Sejm przymusowego spoczynku niedzielnego. Odezwa w tonie stanowczym omawia krzywdę, wyrządzoną ludności żydowskiej i wyraża nadzieję, że ludność żydowska okaże, iż żądania posłów żydowskich były słuszne.

Odezwę podpisali posłowie: Grünbaum, [illegible]on, Hartglas, Farbstein, Weinzieher, [illegible]alpern, Perlmutter, Hirszhorn i Naum[illegible]berg.

[illegible]d radnych żydowskich w Warszawie.

M. WARSZAWA. (Telefonem). Dziś [illegible] otwarty zjazd radnych żyd. w Polsce przy udziale blizko 200 delegatów z wszystkich stron państwa. Według przynależności partyjnej dzielą się delegaci na: 66 syonistów, 24 mizrachistów, 8 ceirei syonistów (radykalnych). Reszta to bezpartyjni rzemieślnicy.

Zjazd zagaił w imieniu Komisyi organizacyjnej pos. Grünbaum. W imieniu organizacyi syonistycznej powitał Zjazd [illegible] Podliszewski, w imieniu klubu posłów sejmowych przy tymcz. Żyd. Radzie [illegible] pos. Hartglas, w imieniu org. Mizrachi p. Nissenbaum i in.

Wybór prezydyum odłożono do jutra. Dzisiejszemu zebraniu przewodniczył pos. Grünbaum. Po uchwaleniu regulaminu obrad, [illegible] p. Grawicki referat o radnych [żyd]owskich w miastach polskich. W ankiecie urządzonej przez komisyę organizacyjną [wzię]ło udział 97 miast. W miastach tych [jest] ogółem 8098 radnych, z tych Polaków [6]383 czyli 76 proc., a Żydów 735. Radni [ży]dowscy dzielą się na: 194 syonistów, 78 [miz]rachistów, 68 poale-syonistów, 64 bun[do]wców, 81 rzemieślników, 118 bezpartyj[nyc]h, 95 członków »Szlome Emune Israel«, [f]olkistów, 1 asymilanta i in.

Po tym referacie złożyli delegaci sprawozdania z poszczególnych miast. Dalszy [ciąg] sprawozdań jutro.

[Ko]nferencya żydowskich szkół średnich w Warszawie.

[M]. **Warszawa.** (Telef.). Wczoraj [rozpo]częły się tu obrady konferencyi [nauczycieli] żydowskich szkół średnich. [W kon]ferencyi bierze udział przeszło [...] delegatów, reprezentujących 60 [...]. W imieniu wydziału oświatowego Organizacyi syonistycznej otworzył konferencyę dyr. Dr. Braude z Łodzi. W skład prezydyum weszli: Dr. Braude [Łódź], Dr. Bałaban [Częstochowa], Goldmann [Warszawa], Efron [Włocławek], Perlmann [Łódź], Steinsack [Kielce], i Rubin [Białystok].

Referaty wygłosili dyr. Perlmann i Dr. Braude, poczem przeprowadzono obszerną dyskusyę.

Z Palestyny.

Z Jerozolimy donoszą: W najbliższym czasie zostanie w Palestynie otwartych nowych 10 szkół: niektóre z nich z programem szerszym, jak np. gimnazyum żeńskie w Jerozolimie, żeńskie seminaryum nauczycielskie w Jaffie i szkoła agronomiczna w Petach Tikwie. Mniejsze szkoły zostaną otwarte w mniejszych osiedleniach (Akka, Tel — Adasza i Chemda). W istniejących już szkołach otworzono 20 nowych klas. Liczba nauczycieli hebrajskich dochodzi do 500. Rząd angielski otworzył w Jerozolimie szkołę dla zaniedbanych dzieci, gdzie znajduje się obecnie 20 dzieci. Z tych: 12 dzieci mahometańskich, 4 chrześcijańskie i 4 żydowskie. W szkole zajętych jest 2 nauczycieli: jeden — żydowski, a drugi — chrześcijański.

— Artysta malarz, Bernstein z Paryża przybył do Palestyny, gdzie na stałe zostanie. Wystawa 100 jego obrazów w Jaffie miała wielkie powodzenie. Bernstein poświęci się w przyszłości malowaniu obrazów natury palestyńskiej.

— W rozmowie z p. Epsteinem z Jerozolimy oświadczył prof. Geddes, który udał się w swoim czasie do Palestyny z polecenia organizacyi syońskiej, celem wypracowania planu odbudowy miast palestyńskich, m. i., co następuje: Jerozolima wywarła na mnie bardzo dobre wrażenie. Nie jestem zdania, by należało zburzyć starą Jerozolimę z jej antycznymi i romantycznymi budynkami, a na jej miejscu zbudować nową. Plan budynku dla uniwersytetu hebrajskiego jest już gotowy. W roku 1920 uniwersytet będzie się posługiwał starym gmachem, należącym do pewnego Anglika. Na uniwersytecie początkowo będą wykładane: chemia (pod kierownictwem dra Weitzmanna), fizyka, botanika i bakteryologia. Istnieje także plan założenia przy uniwersytecie muzeum dla geografii, geologii, botaniki, zoologii, agrykultury, historyi i archeologii. Muzeum będzie miało charakter uniwersalny, podobnie jak muzeum brytyjskie w Londynie i Louvre w Paryżu.

— Z Rechobeth donoszą: Dochody ze zbiorów w ubiegłym roku wyniosą milion franków. Maksymalna płaca dzienna dorosłego człowieka wynosiła 6 groszy egipskich. Po zakończeniu prac polnych, bezrobocie znowu daje się we znaki.

— Żydowskie przedsiębiorstwo szwajcarskie przystąpiło do założenia w Jerozolimie fabryki ubrań i bielizny. Przedsiębiorstwo to przysłało już swemu przedstawicielowi wielkie ilości materyału i płótna.

— Znany badacz źródeł inż. Fischer przybył na zaproszenie organizacyi syońskiej do Jerozolimy, celem poszukiwania źródeł i żył metalowych w górach Judei.

W ostatnim czasie przybyło do Haify 50 pionierów, należących po największej części do »Hechaluca«. Poświęcą się oni rolnictwu.

— Jerozolimski dziennik hebrajski »Chadaszoth Haarec« zmienił nazwę na »Haarec«.

— Od 1 stycznia 1920 roku zostaną otwarte w Jerozolimie naukowe kursa prawnicze, które zakłada hebrajskie towarzystwo prawnicze. Kursa te będą miały na celu zaznajomienie społeczeństwa żydowskiego z podstawami ustawodawstwa żydowskiego w ogólności i obecnych prac palestyńskich w szczególności. Na wykłady te, które będą się odbywały w języku hebrajskim, zapisała się wielka ilość słuchaczy.

— Żydowskie towarzystwo techniczne rozwija żywą działalność. Kursa dla rysowników i mierniczych zostają teraz powiększone. Działalność towarzystwa rośnie wraz z akcyą budowlaną w kraju.

— Prace kanalizacyjne w Jerozolimie czynią dobre postępy. Przedsiębiorca p. Bondy sprowadził już z Egiptu potrzebne rury. Obecnie prace te zatrudniają 25 Żydów. Wkrótce ilość ich będzie powiększoną do 100. Robotnicy zarabiają przeciętnie po 5 franków za metr.

— Z Haify donoszą: Hebrajska szkoła realna rozwija się bardzo dobrze. Dyrektor dr Biram nosi się z zamiarem rozszerzenia programu nauk. Ruch budowlany w mieście znacznie ożył. Strejk pewnej grupy robotników budowlanych już się zakończył. P. Rozow buduje wielki dom obok techniki, zaś p. Goldberg bardzo duży hotel. Wielu kapitalistów żydowskich Palestyny i Egiptu założyło duże magazyny i cały szereg domów komisowych dla importu i eksportu. Ruch handlowy między Haifą i Egiptem wzrasta z każdym dniem. Przedsięwzięte środki celem załagodzenia strasznego kryzysu mieszkaniowego. Powstało towarzystwo dla budowy miasta ogrodowego, założone przez grupę rzemieślników i kupców. Towarzystwo wkrótce przystąpi do pracy.

— Z Jaffy donoszą: Na odbytej tutaj konferencyi lekarskiej było obecnych 40 lekarzy (z ogólnej liczby 70 lekarzy żydowskich w Palestynie). Konferencya uchwaliła m. i. nacyonalizacyę medycyny w Palestynie i zaakceptowała wniosek p. Ussyszkina w sprawie utworzenia jednolitego Urzędu zdrowia.

Na Sylwestra.

Jak tu rojno, jak tam gwarnie,
Przystrojone dziś kawiarnie,
Korso, kina — w sprzęt nie brzydki —
„Czytelniane Izrajlitki" —
Jenrów z sacharyną syta,
Niedochrzczona wciąż elita
Dziś chce winkiem skropić głowy
i po „drzewku" — cześć rok nowy.

Więc w „Nowościach", w „Bagateli"
Hrabstwo nasze się weseli,
I w „Sokole" Zyzki sami
Robią humor „szmonceasami".
Ta zalotna, ten zazdrosny,
Śląc ukradkiem szept miłosny,
Pyta: Jak ci czas umyka?
„Fast..., nie widzę —
katolika!

Dziś też bankiet narodowy
Da exposeł wielkogłowy,
Pan mecenas X., chrztu blizko,
Co już sarcęił swe nazwisko,
Mknie tu z teściem, ojcem miastu,
Jeść z konsumu trefne ciasta.
Perl i Dyamant, piękny Natan
Piją... i już lud nasz zbratan.

Leca [illegible] Y. ze izami,
Panny Z. i N. z mamciami.
On [illegible] świta — dla egzempla
Szła — pomodlić się do templu!
Po Sylwestrze sklopotane
„Damy Dworu" zapytane,
Czemuż tak tę noc święciły?—
Rzekły:
Was yz di Gedily??!

KAROL ROSENFELD.

KRONIKA.

Kraków, 31 grudnia.

Sprzedaż ziemniaków. Prezydyum Gm'ny izr. w Krakowie ogłasza, że nadszedł dalszy transport ziemniaków, które sprzedaje się w gmachu izr. z wyjątkiem sobót od g. 10—12 przedpołudn.

Karygodne wybryki. W niedzielę wiecz. na tut. dworcu przy pociągu odchodzącym do Lwowa o g. 20 min. 50 kilku żołnierzy wyrzuciło kilku Żydów z pociągu, zabierając im pakunki i bijąc ich. M. i. zostali ciężko pobici Sternlicht z Podgórza, ul. Józefińska 33 i Pinkas Barnstein z Dynowa. Wybryki powtórzyły się w poniedziałek rano przy pociągu, który przyjechał ze Lwowa. M. i. pobity został Hirsch Adler z Dynowa.

Zbiórka na rzecz Tow. ratunkowego. Magistrat zezwolił krak. ochotniczemu Tow. ratunkowemu na urządzenie w dniu 1 stycznia tj. w Nowy Rok publicznej zbiórki składek pieniężnych na cele utrzymania pogotowia ratunkowego, zagrożonego w swym bycie z powodu braku funduszów. Zbiórka odbędzie się po większych lokalach publicznych, a w razie sprzyjającej pogody i temperatury także i po ulicach i placach miasta przy pomocy 2 wozów pogotowia ratunkowego.

Spodziewać się należy, że publiczność krakowska nie będzie szczędziła datków na cel tak popularny w naszem mieście.

Popołudniówka sylwestrowa w „Bagateli" przyniesie szereg arcywesołych punktów, wolnych od pikanteryi a pełnych dowcipu. Program familijny urozmaicony tańcami i śpiewami zgromadzi bezwątpienia liczne rzesze młodzieży. Atrakcyą będą produkcye magiczne mistrza Twardowskiego. Początek o 4 pop. Ceny miejsc popularne.

Wieczory sylwestrowe w Bagateli będą wysprzedane do ostatniego miejsca. Nieliczne pozostałe jeszcze bilety sprzedaje kasa teatru jeszcze dziś do godziny 6 wieczorem.

Początek wieczoru sylwestrowego o pół 8 — początek Nocy sylwestrowej o g. 11 w nocy. Wobec niezwykłego sukcesu sylwestrowych przedstawień program cały zostanie powtórzony w Noc noworoczną o g. 11. Bilety sprzedaje już kasa teatru.

Koncert Eisenbergera. W szeregu koncertów obecnego sezonu niewątpliwie naczelne miejsce zajmie koncert znakomitego pianisty Seweryna Eisenbergera, który dnia 4 bm. wykona w sali „Sokola" program złożony wyłącznie z dzieł Beethovena. Bilety w księgarni Eberta.

W poszukiwaniu srebrnej i złotej monety. Urząd walki z lichwą zarządził w dniu wczorajszym rewizyę w kantorach wymiany, u wekslarzy oraz na tzw. „czarnej giełdzie" za ukrywanemi monetami złotemi i srebrnemi i dewizami. W rewizyi wzięło udział około 80 urzędników skarbowych oraz organa policyi. »Czarną giełdę« na rogu ul. Stradom i Dietla otoczył kordon 80 żołnierzy policyjnych, poczem przeprowadzono u wszystkich znajdujących się tam 150 osób (przeważnie Żydzi z Kongresówki) w kawiarni Splittera dokładną rewizyę osobistą, podczas której u kilku znaleziono złote i srebrne monety w łącznej ilości 30 sztuk. Monety te dano do przechowania Polskiej Kasie Pożyczkowej.

Aresztowany złodziej hotelowy 19 letni Edward Danko ma na sumieniu prócz kradzieży butonów wartości 250 tys. K, także kilkanaście innych znacznych kradzieży hotelowych. Ponadto znaleziono u niego świadectwo dojrzałości gimnazyum realnego z fałszywemi pieczątkami i podrobionymi podpisami, oraz wielką ilość niewypełnionych druków wojskowych, z których robił dowolny użytek, legitymując się bądź jako inwalida, jednoroczny ochotnik, były legionista i t. p. Dalsze śledztwo wykaże wspólników tego oszusta i złodzieja.

KOMUNIKATY.

Iwriah. We wtorek dnia 6 stycznia odbędzie się hebrajski wieczór śmiechu i satyry ze współudziałem najwybitniejszych sił. Biorący udział zechcą w sobotę 3 stycznia o g. pół 5 Stradom 15 zgłosić się na posiedzenie redakcyjne.

W Czytelni towarzyskiej dziś, we środę, o g. 9 w. zebranie sylwestrowe.

REPERTUAR TEATRU J. SŁOWACKIEGO

Środa: „Tartuffe"

REPERTUAR N. TEATRU POW. SZYDERSKIEGO

Środa: „Straszny dwór" (prolog), „Teatr amatorski" Divertissement baletowe.

Czwartek pop. „Boże Narodzenie" wiecz. „Baron cygański"

Piątek: „Księżniczka Trebizondy".

REPERTUAR „BAGATELI"

Środa o g. 4 pop. Przedstawienie dla dzieci. o pół 8 Wieczór sylwestrowy. O g. pół 11 W noc sylwestrową.

Czwartek: pop. „Hiszpańska mucha" wiecz. „Roztwór prof. Pytla"

Piątek: „Tancerka"

Sobota pop.: Przedstawienie dla dzieci — wiecz. „Tancerka"

Niedziela pop. „Dudek" wiecz. „Kobieta bez skazy"

REPERTUAR OPERETKI w „NOWOŚCIACH."

Środa pop. „Cnotliwa Zuzanna" o g. pół 8 wieczór sylwestrowy O g. pół 11 Noc sylwestrowa.

Z kraju.

— **2 miliony dolarów** dla kooperatyw żydowskich. Jak donoszą z Nowego Jorku, amerykański Zjednoczony Komitet rozdzielczy wyasygnował 2 miliony dolarów, jako subsydyum dla kooperatyw żydowskich w Polsce celem przekształcenia ich na modłę kooperatyw istniejących w Ameryce

Cygara rabina Perlmutra. W Warszawskim »Kuryerze Nowym« czytamy: Poseł Perlmuter przywiózł ze swej »politycznej« podróży jako prezent dla p. marszałka Sejmu pudełko cygar.

Natychmiast po przyjeździe rabin Perlmuter posłał prezent ten p. marszałkowi lecz ostatni prezentu nie przyjął.

W kołach zbliżonych do posła Perlmutra zastanawiają się nad tem, co było przyczyną odmowy ze strony dotychczasowego »przyjaciela« p. Perlmutra: czy p. marszałek przestał palić, czy też inne względy spowodowały nieprzyjęcie tego prezentu.

Ze świata.

Spoczynek niedzielny w dziennikarstwie włoskiem. PAT. Ag. Stefani. Z dniem 1 stycznia zobowiązały się dzienniki i ajencye dziennikarskie w całych Włoszech dochowywać spoczynku niedzielnego. Nie będą się pojawiły odtąd żadne wydania niedzielne. Agencya Stefani przerywa służbę w sobotę o północy aż do niedzieli o północy.

Dział gospodarczy

W sprawie towarów zajętych u kupców na cele zaopatrzenia wojskowego, uzupełniamy — na podstawie informacyi ze sfer kupieckich — o tyle naszą przedwczorajszą odnośną notatkę, że sprzedawać nie wolno tylko tych towarów, co do których komisye wystawiły ceduły rekwizycyjne.

Odroczenie otwarcia giełdy w Warszawie. Komitet giełdowy warszawski podaje do wiadomości, że z powodu napotkanych trudności, otwarcie giełdy urzędowej, zamierzone pierwotnie z początkiem 1920 r. na razie ulega odroczeniu.

Podwyższenie międzynarodowego porta listowego. Według doniesienia Tel. Comp. z Berna najbliższa światowa konferencya mająca się zebrać w Rzymie, uchwali podwyższenie międzynarodowego porta listowego z 25 na 40 centimów, a międzynarodowego porta od kart pocztowych z 10 na 15 centimów.

Ceny za żelazo. Z dniem 1 stycz. 1920 wynosić będą ceny za żelazo w Czechach: Surowe żelazo 100 K. (dotychczas 72), sztabowe 195 K. (dotychczas 145 —) blachy 230 (dotychczas 155). Nie ma tam żadnych zapasów i mimo dobrych cen zagranicznych niemal nic nie można eksportować. Huta w Frysztacie na Śląsku niedawno sprzedała cały swój zapas do Szwajcaryi w cenie pół franka za kg. Szwajcarzy wskutek naszej waluty tanio kupili.

Ceny za cegły. Wiedeń ma obecnie ciekawe ceny za cegły. Za 1000 cegieł płacą 1000 K. — (w roku 1914 K. 38 —) Za 1000 dachówek 2000 K.

GIEŁDA KRAKOWSKA z dnia 30 bm

Waluty:	Ofiar. żądano	transakcye:	
Marki polskie	120 — 130 —	124,—	—·—
Ruble carskie po 100 rb.	—·— —·—	—·—	
„ „ „ 500 „	202 — 212 —	—·—	—·—
„ drobne	—·— —·—	—·—	
Dewiza Berlin	—.— —.—	—·—	
Dewiza na Zurych	—·— —.—	—.—	

Na dzisiejszej giełdzie wiedeńskiej panował, jak nam telefonuje nasz (L) koresp. wiedeński nastrój nieco lepszy, ale można było zauważyć, że zawodowi spekulanci przeprowadzali sprzedaż celem odciążenia. Banki wied. postanowiły nadal tamować obrót, aby zapobiedz katastrofom. Niektóre instytuty bankowe uchwaliły przyjmować polecenia giełdowe tylko za poprzedniem złożeniem całej sumy. W szrankach ożywiona sprzedaż szczególnie akcyi naftowych i kolei północnej; Ostatnie straciły 850 K., Fanto 950, karpackie Naftowe 300

Giełda wiedeńska. WIEDEŃ. PAT. Kursa giełdy z dnia 30 b. m.: Renta majowa 89·25 Austryacka renta koronowa 83·25, Renta lutowa —·— Węgierska renta koronowa 106, Losy tureckie 1550, Priorytety kolei południowej 1208, Anglobank 825, Bankverein 925, Bodenkredit —·—, Zakład kredytowy 1160 Depozytowy 831, Länderbank 1270, Merkury 836, Unionbank 905, Bank obrotowy 740, Živnostenska banka 1520 Kolej północna 14.100 Koleje austryackie 4150, Kolej południowa 544 Alpiny 3270, Berg u. Hütten 9600, Krupp 1476, Poldihütte 2290 Prageraisen 7309, Rima 2895, Skoda 1734, Zieleniewski 960, Apollo 5010, Fanto —·— Galicyjskie Karpaty 10800, Galicya 12500 Schodnica 7500, Węgierski bank kredytowy —·—, Austryackie ——.

Redaktor naczelny i odpow. Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Drukiem M. Deutschera w Krakowie, B. Ciała 10 — Tel. 1556.